

ΜΗΝ ΑΝΗΣΥΧΕΙΣ, ΔΕ ΘΑ ΦΤΑΣΕΙ ΜΑΚΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ -DON'T WORRY, HE WON'T GET FAR ON FOOT

Σκηνοθεσία - Σενάριο: Γκας Βαν Σαντ
Ηθοποιοί: Γιάκιν Φίνιξ, Τζόννα Χιλ, Ρούνι Μάρα, Τζακ Μπλάκ
Φωτογραφία: Κρίστοφερ Μπλοβέλτ
Μοντάζ: Γκας Βαν Σαντ, Ντέιβιντ Μαρκς
Μουσική: Ντάνι Ελφμαν
Χώρα: Η.Π.Α., Γαλλία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 113'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Όταν ο Τζον Κάλαχαν, ο οποίος έχει μείνει τετραπληγικός ύστερα από αυτοκινητικό ατύχημα, δέχεται να μπει σε πρόγραμμα απεξάρτησης από το αλκοόλ, ανακαλύπτει το ταλέντο του ως ανατρεπτικού, προκλητικού καρτουνίστα.

Η αληθινή ιστορία του γελοιογράφου Τζον Κάλαχαν, ενός νιχλιστή αλκοολικού που έμεινε παράλυτος αλλά ανένηψε, δοσμένη με βαθύ ανθρωπιστικό συναίσθημα, εξπρεσιονιστική μη γραμμική αφήγηση, και υπέροχες ερμηνείες.

Επιτέλους, κάτι ευχάριστο!

Ο Τζον Κάλαχαν ήταν περίπτωση: ένας αυτοκαταστροφικός αλκοολικός, ο οποίος έμεινε ανάπηρος μετά από ένα ατύχημα και κατάφερε μετά από χρόνια να απεξαρτητοποιηθεί και να ανακαλύψει το ταλέντο του ως καρτουνίστας. Ο Γκας Βαν Σαντ είναι κι αυτός περίπτωση: από τους πιο ενδιαφέροντες και απρόβλεπτους σύγχρονους σκηνοθέτες, με ακατηγοριοποίητο μεν σινεμά, σαφή ευαισθησία δε. Το ότι παίρνει μια χιλιοειπωμένη ιστορία και την κάνει μοναδική είναι απόδειξη του επίσης χιλιοειπωμένου «δεν έχει σημασία ο προορισμός, αλλά η διαδρομή». Στην προκειμένη,

μπορεί ο Κάλαχαν – όπως είχε ζωγραφίσει ο ίδιος για τον εαυτό του - «να μη φτάσει μακριά με τα πόδια», αλλά μέχρι το τέλος της ταινίας έχει διανύσει χιλιόμετρα εμποδίων και ανατροπών, και ψυχολογικών δαιδάλων, με αξιαγάπητο χιούμορ. Επειδή δε, τον υποδύεται ο Χοακίν Φίνιξ, κανείς απολύτως δεν ανησυχεί.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΝΙΚΑΣ

Στα 21 του, ο Τζον Κάλαχαν (1951-2010), στουπύ στο μεθύσι, εκσφενδονίστηκε έξω από τον Σκαραβαίο του, που οδηγούσε κάποιος Ντέξτερ με τον οποίον μπρεκπούνανε και τράκαραν αντάμα. Έμεινε παράλυτος από το λαιμό και κάτω... Το εν λόγω ατύχημα, που ουσιαστικά άλλαξε όλη τη ζωή του Κάλαχαν (και δη, προς το καλύτερο), ο Βαν Σαντ μάς το δείχνει τμηματικά –ένα πλάνο εδώ, λίγο περισσότερο παρακάτω. Με τον ίδιο in medias res, ανάκατο και εξπρεσιονιστικό τρόπο αφηγείται όλη την ιστορία «επανεκκίνησης» αυτού του μηδενιστή γελοιογράφου από το Πόρτλαντ του Όρεγκον, αγαπημένο location και τόπο κατοικίας και του σκηνοθέτη. Αλκοολικός από τα 12 του, με ένα τραύμα για την όμορφη κοκκινομάλλα δασκάλα που ήταν η βιολογική μητέρα του μα δεν τον ήθελε και τον «έδωσε», ο Κάλαχαν ήταν ένα εξαρτημένο ρεμάλι έως τη νύχτα του ατυχήματος. Μετά, έγινε απλά ένα αλκοολικός σε αναπηρικό αμαξίδιο... Μέχρι που ανακάλυψε το σκίτσο. Κρατώντας παράδοξα το μαρκαδοράκι με τους πήχεις του (είχε ανακτήσει κάποια κινητικότητα στα πάνω άκρα), ο Κάλαχαν άρχισε να σχεδιάζει αφαιρετικά σκισμάκια που συνοδεύονταν από νιχλιστικές, πολιτικές μη ορθές, πανέξυπνες και συχνά αυτοσαρκαστικές λεζάντες. Η αναγνώριση του ταλέντου του ήταν ζήτημα χρόνου.

Βασισμένη στην αυτοβιογραφία του Κάλαχαν –ο άπαιχτος τίτλος της οποίας δίνει μια ιδέα για το μαύρο χιούμορ του– η ταινία βρισκόταν στα προσχέδια του Βαν Σαντ από την δεκαετία του '90. Σκότπευε, μάλιστα, να την γυρίσει με πρωταγωνιστή τον Ρόμπιν Ουίλιαμς,

ο οποίος είχε αγοράσει πρώτος-πρώτος τα δικαιώματα του βιβλίου. Γι' αυτό και στους τίτλους τέλους το φιλμ αφιερώνεται στον ανεπανάληπτο αυτόχειρα του Χόλγουντ... Δεν ξέρω πώς θα ήταν ο Ρόμπιν στο ρόλο του σακάτη πικρόχολου μπεκέρ, αλλά ο Φίνις είναι υπέροχος. Βαθύς, μετρημένος, κινησιολογικά άψογος, ο πρωταγωνιστής μεταλαμπαδεύει πιστά το όραμα του σκηνοθέτη του. Διότι όσο κι αν ακούγεται σαν κλασική χολιγουντιανή ιστορία ανάνηψης/ μεταμέλειας/ επανεκκίνησης με χάπι εντ, η ιστορία του Κάλαχαν, έτσι όπως την παραδίδει ο (φίλος του) Βαν Σαντ, είναι πολύ πιο μαύρη. Πρόκειται, ουσιαστικά, για το αληθινό, ελάχιστο κολακευτικό πορτρέτο ενός αλκοολικού, που βρήκε τη δύναμη να σηκωθεί και να προχωρήσει. Κι ως ήταν παράλυτος... Σε αυτήν του την προσπάθεια, είχε πολύτιμο σύμμαχο τον Ντόνι, τον σπόνσορά του στους Ανώνυμους Αλκοολικούς, τον οποίον υποδύεται κα-τα-πλη-κτι-κά ο Χιλ –σχεδόν αγνώριστος με μακρύ ξανθό μαλλί, μούσι και την αλέγρα γκαρνταρόμπα του βαθύπλουτου και γκέι Ντόνι. Μην ακούτε όσα λέγονται: παρά τις διόλου ευκολόπιστες καταστάσεις που πραγματεύεται, η ταινία δεν σε μελαγχολεί. Αντιθέτως, σου δίνει δύναμη και τροφή για σκέψη πάνω σε όλα εκείνα που θα μπορούσαμε/ έπρεπε να κάνουμε, πριν βρεθούμε «παράλυτοι» στο μη περαιτέρω.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Μια ταινία στην οποία ο μεγάλος δημιουργός πέρα από μεγάλους σταρ όπως ο Χοακίν Φοίνις, ο Τζακ Μπλακ και η Ρούνι Μάρα, κατάφερε και συγκέντρωσε ροκφίλικές μορφές του αμερικανικού underground rock όπως η Κιμ Γκόρντον από τους Sonic Youth. Στο επίπεδο της πλοκής μας περιγράφεται εκτενώς η ζωή και η πορεία για μια συγκεκριμένη περίοδο, αυτής της αποδοχής του τραύματος, ενός μεγάλου αμερικανού σατιρικού και σκιτσογράφου, οποίος μετά από μια δύσκολη παιδική ηλικία και μια αλκοολική νιότη, βρέθηκε στο καροτσάκι του τετραπληγικού ως επακόλουθο της οδήγησης σε μια βραδιά καταχρήσεων.

Με το γνωστό ύφος του ο Βαν Σαντ, ανάμεσα στον πειραματισμό και στην τρυφερή ρομαντική ενατένιση των φάσεων και των επιδράσεων της ζωής, ξετυλίγει το κουβάρι των σχέσεων, ερωτικών και φιλικών του κεντρικού χαρακτήρα, σε μια πορεία ανάμεσα στο πραγματικό και στο φανταστικό-συμβολικό, που καταλήγει να είναι μια πορεία αποδοχής και ολοκλήρωσης.

Σε επίπεδο φόρμας, τα ρεαλιστικά περάσματα διαδέχονται split και scroll scenes ενώ ο εσωτερικός διάλογος του χαρακτήρα του Χοακίν Φοίνις, Κάλαχαν με την μητέρα του, χωρίς να φτάνει στα όρια κάποιου επικά τραγικού ορίζοντα, **αναδεικνύει το βαθιά ανθρωπινό χαρακτηριστικό των κρυμμένων πληγωμένων αισθημάτων και του πώς αυτά ορίζουν και καθορίζουν ρητά ή υπόρρητα τον βίο.**

Μία όμορφη στιγμή στην φιλμογραφία του σκηνοθέτη (τι αναλογικός όρος και αυτός στην ψηφιακή εποχή μας!) που στέκεται με ευθύτητα, αγάπη και ευαισθησία μπροστά στην ένταση, τις αντιφάσεις και τις λύσεις ενός ανθρωπίνου δράματος που όμως διατηρεί τόσο δυνατά τα στοιχεία ενός ψυχικού και συναισθηματικού epiphany.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΟΥΖΑΙΟΣ

... Ο Βαν Σαντ δεν επιθυμεί να μαυρίσει την ταινία του με έναν τραγικό ήρωα, προτιμά αντίθετα, να τονίσει τι πέτυχε στη σύντομη καριέρα του αλλά και τον γολγοθά που ανέβηκε με αυτοπάρνηση (για άνθρωπο χωρίς οικογενειακή άγκυρα και αξιακή πυξίδα). Δεν ισορροπεί πάντα, αλλά καταφέρνει ένα πορτρέτο που παρακολουθείται, με τον Χοακίν Φίνις σε μια ερμηνεία που φαίνεται να κατέχει αβίαστα.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Από το «Δικό μου Αϊντάχο» και τον «Ελέφαντα» στις «Τελευταίες Μέρες» και στο «Milk», οι πρωταγωνιστές των ταινιών του Γκάς Βαν Σαντ είναι ήρωες που έρ-

χονται αντιμέτωποι με τα όρια τους αλλά και με αυτά του συστήματος, αναζητώντας απελπισμένα διέξοδο από έναν ασφυκτικό και αδιάφορο για τις ανάγκες τους κοινωνικό περίγυρο. Ένας από αυτούς είναι και ο γεννημένος το 1951 Τζον Κάλαχαν, θύμα σεξουαλικής κακοποίησης στα οκτώ του χρόνια και αλκοολικός από την εφηβεία του. Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, στα 21 του μένει τετραπληγικός ύστερα από αυτοκινητικό ατύχημα και συνεχίζει να αντιμετωπίζει τον γολγοθά του με φουλ αλκοολούχο κυνισμό.

Βασισμένος στην αυτοβιογραφία του με τον αυτοσαρκαστικό τίτλο «Μην ανησυχείς, δε θα φτάσει μακριά με τα πόδια», ο Βαν Σαντ ενδιαφέρεται να μεταφέρει στην οθόνη τον τρόπο με τον οποίο ο «ξεγραμμένος» αυτός χαρακτήρας **μετέτρεψε τη σκοτεινή οπτική του απέναντι στη ζωή σε καλλιτεχνικό έργο**, χωρίς να συμβιβαστεί στο ελάχιστο. Έτσι, ενώ παρακολουθούμε σε φλας μπακ τις τελευταίες ώρες που ο Κάλαχαν στάθηκε όρθιος (την ημέρα του ατυχήματος), ο ενεστώτας της αφήγησης αφορά τη γνωριμία του ανάπηρου πλέον ήρωα με έναν ιδιόρρυθμο πλούσιο, ο οποίος γίνεται ο απροσδόκητος σπόνσοράς του, και τη Σουηδή φυσικοθεραπεύτριά του, την οποία κι ερωτεύεται. Αυτοί τον πείθουν να δοκιμάσει, μέσω των Ανώνυμων Αλκοολικών, να απεξαρτηθεί και ο Κάλαχαν ανακαλύπτει πως με τα αντισυμβατικά, προκλητικά και γεμάτα μαύρο χιούμορ σκίτσα του μπορεί να μετατρέψει την αυτολύπησή του σε κάτι λυτρωτικά δημιουργικό.

Αυτή η πορεία προς το φως εξιστορείται από έναν διδακτικά αισιόδοξο Γκάς Βαν Σαντ, ο οποίος αφήνει τα πολιτικά ανορθόδοξα καρτούν του Κάλαχαν και το ταλέντο του Γιάοκιν Φίνις να βγάλουν μόνα τους τα κάστανα από τη φωτιά. Είναι, λοιπόν, στιγμές που ιερόσυλες αλήθειες μετατρέπονται σε βαθιά ανθρωπιά με συγκινητικό τρόπο, όμως στο σύνολό της η ταινία δεν ξεπερνάει ποτέ το επίπεδο μιας ανώδυνης και αγιοποιητικής βιογραφίας τηλεοπτικής κοπής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

GUS VAN SANT

Σκηνοθέτης, Παραγωγός και Σεναριογράφος, γεννήθηκε το 1972 στο Louisville, Kentucky, USA.

Φιλμογραφία: 2018 Μην Ανησυχείς, δε θα Φτάσει μακριά με τα Πόδια, 2018 Facebook: World of Hopes, 2017 When We Rise, 2015 The Devil You Know, 2015 Μια θάλασσα από δέντρα, 2012 Η γη της επαγγελίας, 2012 My Own Private River, 2011 Boss, 2011/I Restless, 2008/I Milk, 2008 8, 2007 Paranoid Park, 2007 Chacun son cinéma ou Ce petit coup au coeur quand la lumière s'éteint et que le film commence, 2007 Red Hot Chili Peppers: Desecration Smile, 2007 Red Hot Chili Peppers: Desecration Smile - Alternative Version, 2006 Paris, je t'aime, 2006 Best of Chris Isaak, 2005 John Mayer Trio: Who Did You Think I Was, 2005 Last Days, 2003 Red Hot Chili Peppers: Greatest Videos, 2003 Elephant, 2002 Best of Bowie, 2002 Gerry, 2000 Ανακαλύπτοντας τον Φόρεστερ, 1998 Ψυχώ, 1998 Hanson: Weird, 1997 Ο ξεχωριστός Γουίλ Χάντινγκ, 1997 Allen Ginsberg Feat. Paul McCartney & Philip Glass & Lenny Kaye: Ballad of the Skeletons, 1996 Candlebox: Understanding, 1996 Four Boys in a Volvo (Short), 1995 Έτοιμη για όλα, 1993 Bowie: The Video Collection, 1993 K.D.Lang: Just Keep Me Moving, 1993 Stone Temple Pilots: Creep - Alternate Version, 1993 Ακόμα και οι Καουμπόησες Μελαγχολούν, 1993 Chris Isaak: San Francisco Days, 1992 Elton John: The Last Song, 1992 Deee-Lite: Runaway, 1992 Tracy Chapman: Bang Bang Bang, 1992 Red Hot Chili Peppers: Under the Bridge, 1991 William Burroughs: Thanksgiving Prayer, 1991 Το δικό μου Αϊντάχο, 1991 Tommy Conwell & The Young Rumlbers: I'm Seventeen, 1990 David Bowie: Fame '90, 1989 Drugstore Cowboy, 1988 Ken Death Gets Out of Jail, 1987 Five Ways to Kill Yourself, 1987 My New Friend, 1986 Mala Noche, 1982 The Discipline of D.E..